

Thy Chamber Music Festival, 25 år:

Åbningstale 15. August 2019

Tak for at jeg måtte komme tilbage til T C M F igen

Jeg hedder Morten Zeuthen, og har været den "voksne" med celloen i 19 år, her på festivalen.

Jeg vil gerne begynde med et digt fra Knud Sørensens sidste digtsamling, Inden Så Længe. Digtet hedder: Man vågner en morgen, og illustrerer på den fineste poetiske måde hvordan drømme ind imellem kan blive til virkelighed, og materialisere sig.

Man vågner en morgen
efter en nat
der havde besat kroppen
med allerede glemte
Drømme

Og ser så
en ubrugt dag
stå der ved fodenden
for at melde sig til tjeneste.

Så er det jeg igen tænker:
Er det mon ikke
først nu
jeg møder den drøm
som er min?

Som nyudnævnt professor på DKDM blev jeg i foråret 1996 ringet op af Janne Thomsen, som fortalte mig om stedet. Det var ikke helt nemt for mig at forstå hvad mit ja ville komme til at indebære. Men jeg har utallige gange tænkt tilbage på mit held, taknemmelig over at have haft indflydelse på - og at kunne deltage i - den spektakulære udvikling, stedet her har været igennem

Jeg har været så glad for stedet, at jeg kom til at deltage i 19 festivaler, og derved tilbragt hvad der svarer til et helt år af mit arbejdsliv. Jeg har under denne himmel - sammen med de trækkende vildgæs - nydt lyset, luften, vinden og denne uforlignelige eftersommer-årstid her hos jer.

Jeg har på festivalen spillet på mange forskellige skønne koncertsteder rundt i egnen. Men Thisted gamle teater er noget særligt.

Publikumsarealerne blev sat smukt i stand for nogle år siden, men garderoben under dette ærværdige teater er nærmest forblevet sit gamle slidte jeg: bulede gulve i en eller anden plastik-art, bad og toilet i ét, med koldt, gråt terrasso gulv.

Her har jeg utallige gange siddet og varmet op, i et inferno af andre instrumenter, mens jeg forgæves prøvede at få cellopinden til at stå fast i det stenhårde plastik på gulvet.

SÅDAN SKAL DET NETOP VÆRE: når man går op på scenen skal man føle at man bliver opgraderet, hævet, set og anerkendt, løftet op fra forberedelserne mørke.

Da jeg gik på universitetet var der en pige (Jette et eller andet) som skrev om speciale Thisted Musikforening, og mente at kunne bevise, at det var landets ældste. Det er i al fald en kulturblomst.

Hvad garderoben under dette teater måtte mangle af moderne komfort og standard opvejes nemlig rigeligt af de gamle plakater som hænger overalt dernede:

Fyrtårnet og Bivognen, med hængeoverskæg og sribet badedragt i uld

Viktor Borge, helt fra dengang han hed Børge Rosenbaum.

Men også datidens musiklivs helt store navne, som pianisten Edvin Fisher og cellisten Enrico Mainardi, har spillet her.

Kan I høre plakaterne i kælderen op gennem gulvet? De synger om sved, latter, skuffelser, jalousi, sminke, jubel fallit, parfume og triumf.

Det er en berusende følelse når vi musikere føler os indsat i DEN STORE SAMMENHÆNG.

Og det er det man føler, nede i den kælder, mellem alle plakaterne.

Nu har T C M F eksisteret i 25 år, og er ved at liste sig ind i en alder, hvor den kan være med i den store sammenhæng.

Det hjælper bestemt også, at festivalens repertoire bliver lagt med en glubende appetit på alle kompositionsmusikkens epoker.

Selv en garvet kartoffel som jeg, er i Thy blevet præsenteret for mesterværker, som jeg ikke anede eksisterede.

Men i den klassiske musikhistorie er 25 år alligevel kun småting, den Bach fuga som mine kolleger vil afslutte aftenens program med er 270 år gammel og evigt ung. Så: hvad er tid?

Tid er uden betydning, tid er kun hvad den indeholder: man græder når ens gamle hund dør, mæt af dage og befriet for sine pinsler. Ikke så meget på grund af hunden, men på grund af tiden der er gået. Her erkendes tiden med smerte.

Men omvendt fylder tiden os med jubel, når vi møder en gammel ven, og indser at tiden intet har forandret. Igen spiller tiden hovedrollen, men nu som en opmuntring, og en bekræftelse på alt det man elsker ved livet.

I dette tilfælde erkendes tiden med fryd.

Tiden har været entydigt på TCMF's side: Det er fantastisk og glædeligt at festivalen lever videre i bedste velgående, efter 25 år.

Nu vil jeg tale om De unge

25 år med ca. 20 deltagere:

Der går 500 unge rundt, i hele verden, som har været her.

Og jeg kan garantere: De tænker på Thy: De tænker på hinanden, på landskabet, sommeren, Vesterhavet, koncerterne, på lærerne og på mødet med gæstfriheden, på maden, på at det hele var gratis, på hjælpsomheden, det personlige, stedets engagerede og uegennyttige mennesker, og ja - lad os bare kalde det – den danske omgangsform, når den er bedst.

Det internationale miljø er i sig selv meget positivt, ægte mellemfolkeligt samvirke. Men det ville nu ikke skade med en større dansk andel i T C M Fs udvikling. For der er også noget at hente:

Ved en åbningsaften som denne var det Søren Ryge der talte. Jeg sad nede i den førømtalte kældergarderobe og varmede op da vi ned gennem gulvet kunne høre jer – hele salen – synge "Du danske sommer, jeg elsker dig".

Overfor mig sad en herlig ung bratschist fra Karajan Akademiet i Berlin. Han løftede forbavset sit store hoved og lyttede, så sagde han, mens han slog ud med armen: "WOW, Man! They're all singin!!! THATS SO VIKING!!!"

En anden gang var jeg med min søster Elisabeth ude på landet for at spille skolekoncert.

Jeg benyttede mig af et gammelt trick, som skulle animere børnene til at høre godt efter vores musik: "Nu spiller min søster og jeg et flot stykke for jer, på 5 minutter.

Hør godt efter, for når vi er færdige kan I spørge os om hvadsomhelst I kunne have tænkt på undervejs: om instrumenter, musik eller hvad som helst.

Der var desværre ret stille da vi havde spillet. Så var der en måske 10 årig dreng der - måske under indtryk af sin egen situation i hjemmet rakte armen i vejret: "var du ikke ret irriteret på din søster, da I var små??"

En af de mest festlige afslutningsfester vi har haft var for cirka 4 år siden: jeg havde hørt et par af de skønne damer i arbejdsgruppen synge sammen, da de vaskede op i køkkenet på Bakkegården. Det viste sig at de havde en vokalgruppe, hed de Swing Sisters?, og de gik med til at give et nummer under desserten.

DE VÆLTEDE HUSET.

Herefter var der seriøse planer om at rollerne næste år skulle byttes om: Nu måtte det være på tide at alle vi internationalt forkælede musikere og musikstuderende skulle bytte roller: Swing Sisters skulle tage sig af koncertvirksomheden, mens vi - lærere og unge musikere – alle skulle tage os af resten. Hvis vi altså kunne finde ud af det....

Om de voksne/instruktørerne, de gamle

Vi har som sagt måske tilbragt hvad der sammenlagt svarer til et helt arbejdsår her.

Man modtager et honorar, nyder godt af hinandens faglighed, bliver inspireret af de unges talent, engagement og dén evindelige inspiration der ligger gemt i nodeskriften. Nodeskriften er en direkte pipeline til de store geniers kreativitet og inspiration, ligegyldigt hvornår noderne bliver skrevet

Selv om vi lærere hver især har spillet mange af værkerne mange gange før, så ser man med ny forelskelse på sit nodepapir, når man sidder sammen med de glødende unge, og arbejder med værkerne.

Og så har vi ikke engang skullet vaske op! I et helt år!

Om arbejdsgruppen. På TCMF bliver såvel unge som ældre båret på vingerne af en hær af skytsengle. Man bliver sundt og lækkert bispist, der er altid en frisk kage på kaffebordet, man bliver kørt hid og did, og hjulpet på alle måder, hvis svære stunder skulle indtræffe.

At kredsen af hjælpere er så stor gavner også det potentielle publikum. Derfor er alle koncerterne velbesøgte. En herlig detalje.

25 år er lang tid, og det er for ofte sket, at vi musikere, når vi vendte tilbage, med sorg har måttet savne en af vores venner arbejdsgruppen.

Men på en vis måde opleves det, som om de stadig er med: på samme måde som de henfarne komponister vi spiller. De er stadig her.

Og nu er jeg fremme ved den tanke, jeg altid underholdt med, ved festivalens afslutningsfester:

Den sammenhæng mellem egn, folk og musik som man oplever på TCMF er unik, og alle musikeres inderste drøm. Hallo, Det kan lade sig gøre!

Gid hele verden var som Thy. Gid vi musikere - året igennem - kunne rejse fra Thy til Thy!

Om den fremragende ledelse

Tak til Aase og Craig for sikker og håndfast ledelse.

Det er i sandhed en kompliceret pragtpræstation at holde sammen på dette idealistiske foretagende.

Stor tak til gruppen af sponsorer og støtter, uden hvilken der selvfølgelig ikke var nogen festival.

Enhver tale bør byde på en overraskelse. Min overraskelse er tilegnet arbejdsgruppen og er den sang, som jeg spillede med The Swing Sisters.

Jeg er cellist, og optræder ikke med hverken sang eller guitar. Men det gør jeg for jer.

Jeg har aldrig gjort noget lignende før, og kommer aldrig til det igen, men teksten passer bare så godt til jeres festival.

Side By Side:

Oh, we ain't got a barrel of money
Maybe we're ragged and funny
But we'll travel along, singing a song
Side by side

Don't know what's coming tomorrow
Maybe it's trouble and sorrow
But we'll travel the road sharin' our load
Side by side

Through all kind of weather
What if the sky should fall
As long as we're together
It doesn't matter at all

When they've all had their quarrels and parted
We'll be the same as we started
Just to travel along singing a song
Side by side

